

Innhold

Forord	5
------------------	---

Innledning	11
Profesjonalitetens mange ansikter	12
Noen avklaringer	14
Noen dilemmaer i velferdsstatens yrker	16
Bokens hensikt og oppbygging	19

DEL 1: PROFESJONALITET I SOSIALFAGLIG ARBEID

Kapittel 1. Den givende og krevende sosialarbeiderrollen . . .	27
Det beste med å være sosialarbeider	28
Et krevende og sammensatt felt	33
Et samfunn i endring	33
Yrkenes spenningsfelt	35
Kontroll og hjelp	36
Teori og praksis	37
Individ og samfunn	38
Intensjon og virkelighet	40
Når verdier kolliderer	41
Yrkenes særpreg	43
Privatisert praksis	44

Kapittel 2. En profesjonell sosialarbeider	46
Profesjonalitet	47
En samlet profesjonell kompetanse	50
Sosialarbeideres sammensatte kompetanse	53
Møter mellom mennesker	55
Ulike menneskemøter	55
Profesjonsutøverens makt	58
Å være personlig	64

Kapittel 3. En privat eller en profesjonell væremåte	69
En privat tilnærming	71
Bare synes synd på	71
Når resignasjonen overtar	73
Sette negative merkelapper på andre	74
Egenskapsforklare og undervurdere språkets betydning	75
Være den store helten som glemmer å lytte	78
Reagere med «magen»	80
Når samtalen blir forhør	82
Den forbudte krenkingen	84
Sånn er det bare!	86
Fortsette med mer av det som ikke virker	89
En profesjonell væremåte	90
Det viktige faglige grunnlaget	91
Følge opp lovverk og retningslinjer	92
Undersøke og dokumentere	93
Være forberedt	99
Noen ganger kommer livet først	100
Forholdet til kritikk	102
Respekt	108
Ta ansvar for egen væremåte	111
Mot	112
Jakten på mulighetene	114

DEL 2: NÅR PROFESJONSKRAV MØTER PRAKSIS

Kapittel 4. Profesjonskvalifisering	119
Kunnskap	120
Profesjonskvalifisering – hvordan foregår den?	123
Teori som grunnlag for profesjonskvalifisering	123
Praksis som grunnlag for profesjonskvalifisering	125
Praktiske synteser	126
Møte med yrkeslivet	127
Ferdig kvalifisert?	127

Overgang mellom utdanning og yrkesfelt	129
Vurdering av egen utdanning	133
Praksis som læringsarena	134
Teori og praksis	135
Mer praktisk kunnskap	136
Kvalifisering i yrkesfeltet	137
Kurs, videreutdanning og veiledning	137
Behovet for kompetanseheving	140
Noen utfordringer i kvalifiseringen av sosialarbeidere.	141

Kapittel 5. En profesjonell arbeidskultur – kjennetegn

og utfordringer	145
En profesjonell arbeidskultur	146
Fra en analysefattig til en analyserende kultur	147
Fra en egenskapsorientert til en samhandlingsorientert kultur	152
Fra en repeterende til en nytenkende kultur	153
Fra en ytterkanttradisjon til en både-og-kultur	154
En profesjonell arbeidskultur og dens utfordringer	
– slik sosialarbeiderne ser det	155
Den viktige ledelsen	155
En tilstedeværende og åpen ledelse.	156
Noen utfordringer knyttet til ledelse	159
Samarbeid.	160
Galgenhumor eller krenking?	162
God kvalitet	166
Yrkesetiske elementer	166
Struktur/organisering	167
Faglig fokus	168
Hvis vi kunne ønske oss	169

Kapittel 6. Dilemmaer og utfordringer i sosialfaglig arbeid

Sammensatte krav	173
Utfordringer – slik sosialarbeiderne opplever det	175
Det privatiserte nederlaget og den dårlige samvittigheten	175

Etiske dilemmaer	177
Status og rykte	178
Lojalitet.	179
Den faglige ensomheten	181
Tid og ressurser	183
Turn-over	186
Det kompliserte arbeidet	187
Noen muligheter	189
Å sette gode spor etter seg	194
Litteratur	198